

ЗМІСТОВО-СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ

Володимира Федина-Дармохвал

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Туган-Барановського, 7, Львів, Україна, UA-79005
volodymyra.fedyna-darmokhval@lnu.edu.ua*

Статтю присвячено аналізу та визначенню принципів проєктного менеджменту, вивченню критеріїв ефективності управління проєктами, структурному процесу проєктування.

Організація проєктів є складним процесом, що потребує чітко визначеної структури та змістового наповнення. Змістово-структурні компоненти проєкту відіграють важливу роль у його успішній реалізації, забезпечуючи ефективну координацію всіх етапів і ресурсів. Вони охоплюють комплекс заходів, необхідних для планування, виконання та контролю за проєктною діяльністю.

Основними складовими організації проєктів є стратегічне планування, ресурсне забезпечення, управління ризиками, моніторинг й оцінка. Стратегічне планування передбачає визначення цілей, термінів, методів і засобів досягнення результатів. Ресурсне забезпечення охоплює фінансові, матеріально-технічні, кадрові та інформаційні ресурси, потрібні для ефективного виконання проєкту. Змістовою основою проєкту є його концепція, яка містить обґрунтування проблематики, встановлення очікуваних результатів та вибір оптимальних методів реалізації. Структурні компоненти, такі як етапи виконання, розподіл завдань між учасниками, визначення показників успішності, формують логічну побудову проєкту та забезпечують його результативність. Крім того, важливою складовою є система моніторингу та оцінки, яка допомагає аналізувати виконання завдань, виявляти певні недоліки та своєчасно вносити корективи.

З'ясовано, що змістово-структурні компоненти організації проєктів забезпечують комплексний підхід до управління та підвищують ефективність реалізації проєктів у різних сферах діяльності. Чітка структура та змістова наповненість є запорукою успіху будь-якого проєкту, що дає змогу досягати поставлених цілей та оптимізувати використання ресурсів.

Успішність та ефективність проєктування забезпечується за умови правильної і послідовної організаційно-спланованої роботи проєктного менеджера та його команди.

Ключові слова: планування проєктів, проєктне управління, ресурсне забезпечення, структурні компоненти, контроль виконання, цілі, завдання.

Постановка проблеми. Виокремлення та систематизація основних структурних компонентів проєкту допомагає контролювати єдину концептуальну модель, яка інтегрує наявні дані у сферу управління проєктами.

Взаємозв'язок складових сприяє оптимізації процесу планування, контролю і реалізації проєктів, що є важливим у підготовці проєктного менеджера.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти проєктної діяльності досліджують Л. Василевська, С. Избаш, Л. Лук'янова, Н. Морзе, С. Сисоєва. Розробкою проєктної технології займалися такі науковці, як Джон Д'юї, його послідовники В. Кілпатрік, Е. Коллінгс, Л. Левін. Г. Керцнер вивчав методологію управління проєктами та запропонував концепцію зрілості проєктного менеджменту. Г. Мінцберг досліджував організаційну структуру та їх роль у реалізації проєктів. Неможливість прискорити завершення проєкту шляхом залучення нових членів команди було предметом вивчення та аналізу Ф. Брукса. Водночас окремі аспекти підготовки проєктного менеджера для різних галузей залишаються малодослідженими.

Формулювання цілей статті. Мета статті – розглянути основні поняття та теоретичні засади, які оптимізують процес проєктної діяльності; проаналізувати взаємозв'язок між компонентами проєкту, чітко дотримання яких підвищує його ефективність.

Виклад основного матеріалу. Управління проєктом – це сукупність методів, які сприяють успішній роботі в системі обмежень, що постійно змінюються. У цьому контексті варто говорити про проєктний менеджмент, в основі якого є поєднання найсучасніших наукових знань і технологій з практичними навичками. Він орієнтований на отримання найбільш ефективного результату під час реалізації проєкту. Варто усвідомити, що управління проєктами – це не лише про науку, а й про методологію організації, планування й координацію використання людських і фінансових ресурсів впродовж усього життєвого циклу проєкту.

У вітчизняній практиці впродовж певного періоду поняття «проєкт» використовували в технічній сфері як певні розрахунки, креслення, технічну документацію, метою якого було втілення певного задуму у процесі створення нового продукту (приладу, послуги, споруди тощо). Причому проєкт розробки технічної документації мав назву «проєктування». У світовій практиці для визначення цього процесу використовують терміни – дизайн, проєктування споруд, розробка виробів. Не існує єдиного загальноприйнятого визначення терміна «проєкт» [1, с. 23]. Тому важливим є професійний підхід до проєктного управління як до інструменту, який допомагає ефективно вирішувати як великомасштабні завдання загалом, так і окремі проблеми розвитку невеликих територій, підприємств та установ.

Проєктна діяльність, зазвичай, є досить складним і тривалим процесом із залученням багатьох учасників. Управління проєктами полягає в тому, що проєктний менеджер досягає конкретно поставленої мети, тобто зорієнтований на результат; визначає обмеження як у фінансовій, так і часовій частинах; виконує ретельне планування ресурсів, які використовуються; змінює команду залежно від проєкту.

Оскільки процес реалізації проекту – це складний набір дій, спрямованих на перетворення входів у виходи, проектна діяльність охоплює багато етапів. Виконання робіт повинно відбуватися ритмічно, без відставання від графіка, дотримуючись відповідного змісту і форми запланованої діяльності. Усе це потребує визначення показників, моніторинг та уникнення проблем, які виникають.

Розробка, особливо успішна реалізація, проекту тісно пов'язана з участю у ньому команди фахівців, а саме: керівника проекту, фінансового менеджера, бухгалтера, операційного менеджера (за необхідності) – людини, яка залучена до тендерних закупівель. Тут варто говорити про часову зайнятість персоналу проекту, а саме: керівник проекту залучений на 15 %, проектний менеджер – на 35 %, фінансовий – на 45 % і, якщо потрібно, долучають консультанта проекту та тренерів [4, с. 62].

Проектна діяльність потребує таких етапів, як: прогнозування, планування та оцінку різноманітних фінансових, матеріально-технічних, організаційних, інформаційних та навчально-методичних ресурсів. Управління ресурсами вимагає різних форм звітності. У цьому випадку ми можемо говорити про так званий проектний цикл, а саме: програмування, на якому ми окреслюємо стратегію; ідентифікацію – описуємо завдання, які потрібно зробити на шляху досягнення поставленої мети; формулювання – власне підготовка проекту; виконання – звіт про виконання; оцінку та аудит – проводимо аналіз досягнутих цілей. Усі ці етапи прописують у проектній заявці, яка складається з таких складових [2, с. 104]: 1) анотації – тут подано коротку інформацію про проект (термін, заявники, мета, завдання, вартість); 2) формулювання проблеми – інформація стисла, графічно зображена у формі “дерева проблем”; 3) мети (загальних цілей) з урахуванням smart критеріїв: конкретні, вимірювані, досяжні, реалістичні, обґрунтовані та своєчасні; 4) опису заходів; 5) методології – якими методами користуватимуться під час проекту, хто партнери і що вони виконуватимуть; 6) графіка заходів (подання у вигляді діаграми Ганта); 7) очікуваних результатів, які умовно можна поділити на безпосередні – результати стають відомими вже на етапі завершення проекту; результати наслідків – відтерміновуються в часі, тобто є середньостроковими, і результати впливу, тобто довгострокові; 8) моніторингу та оцінки: менеджери проектів проводять щомісячний або щоквартальний моніторинг, а оцінку надають експерти вже після завершення проекту; 9) життєздатності проекту, сутність якого розкривають такі питання: чи має ефект мультиплікатора, чи є ризики, опис припущень під час або після реалізації проекту. Тут йдеться про стабільні джерела фінансування, інституційну сталість (що відбуватиметься після закінчення проекту), політичну та екологічну сталість; 10) припущення та ризики.

Такими джерелами фінансування є донори – міжнародні організації, державні установи, комерційні структури, громадські некомерційні організації

(релігійні, наукові тощо), приватні благодійні фонди або приватні особи, що надають громадянам та організаціям на некомерційній безповоротній основі необхідні додаткові ресурси різного виду, на цілі, спрямовані загалом на благо усього суспільства. Відповідно, донорів поділяють: за видами допомоги для тих, хто надає гранти; виділяє стипендії на навчання; виконує експертну (консультативну) допомогу; надає обладнання; за сферою інтересів: вузькоспеціалізовані (підтримують у чітко визначених сферах діяльності, наприклад, Всесвітній фонд боротьби зі СНІДом, Глобальний екологічний фонд) та універсальні (пріоритетами діяльності яких є різноманітні суспільні проблеми); за територіальними межами: донори бувають національними та міжнародними; за джерелом капіталу можна виділити такі основні групи міжнародних донорів, як: міждержавні організації, урядові, суспільні та корпоративні донори. Оскільки реалізація проєкту є динамічним процесом, у якому відбуваються зміни, що охоплюють різноманітні напрями діяльності та його структурні елементи, тому важливо мати чіткий покроковий план кожного етапу проєкту – сценарій змін [5, с. 212].

Доцільно звернути увагу на одне із важливих завдань керівника проєкту, а саме – усвідомлення і виявлення ризиків, їх аналіз, оцінку та розробку заходів щодо їх запобігання, усунення або зменшення негативного впливу. Не менш важливою функцією керівника, на яку потрібно звернути увагу, є отримання, збір та систематизація величезної кількості інформації різного характеру. Керівники проєктів організують, беруть участь у широкому спектрі комунікацій, вони взаємодіють з клієнтами, зацікавленими сторонами, персоналом, постачальниками ресурсів, партнерами, бенефіціарами.

Окрім технічних аспектів, проєктний менеджер повинен володіти навичками, які передбачають набір м'яких навичок, так званих софт-скілів, зокрема, планування, організацію, спілкування, прийняття рішень, вирішення проблем, технічну майстерність, які мають важливе значення для цілісного вирішення завдань на шляху досягнення цілі [3, с. 18].

Висновок. Проаналізовані аспекти вимог до проєктного менеджера не вичерпують усіх проблем, пов'язаних з підготовкою фахівців цього профілю. Оскільки освіта продовжує трансформуватися, проєкти продовжують вдосконалюватися. Тому подальшого дослідження потребуватиме питання проєктного менеджменту в освіті, тобто освітнього менеджменту, зокрема його вплив на викладачів і студентів. Це фахівці, які ініціюють та виконують проєкти на основі своїх компетентностей. Вони стратегічно підходять до кожного завдання та здатні виконувати унікальні завдання. Це натхненники деяких із найбільш інноваційних і успішних продуктів, послуг та процесів. Ці навички можуть допомогти їм удосконалювати свої вміння розв'язувати проблеми, приймати рішення, планувати, організувати, спілкуватися, адаптовуватися до нових вимог.

1. Білюк О. Г. Сутність організації проектної діяльності студентів в університеті : зб. наук. праць Уман. держ. пед. ун-ту. ім. Павла Тичини. 2011. Вип. 1. С. 21–27.

2. Комар Т. В. Методологія проектної діяльності: теоретичний аспект : зб. наук. праць Хмельн. ін-ту. соц. технологій Ун-ту “Україна”. 2013. Вип. 2. С. 102–107.

3. Лук’янова Л. Б. Технологія організації проектної діяльності. Імідж сучасного педагога. 2009. Т.10. С.16–22.

4. Потарчук О. І. Особливості проектної діяльності студентів в навчальному процесі закладів вищої освіти. Молодь і ринок. 2019. № 2. С. 59–63.

5. Солодюк Н. В. Формування проектної діяльності студентів. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2013. № 13 (4). С. 210–215.

References

1. Biliuk, O. H. (2011). Sutnist' orhanizatsii proektnoi diial'nosti studentiv v universyteti: zb. nauk. prats' Uman. derzh. ped. un-tu im. Pavla Tychny, 1, 21–27.

2. Komar, T. V. (2013). Metodolohiia proektnoi diial'nosti: teoretichnyj aspekt: zb. nauk. prats' Khmel'n. in-tu. sots. tekhnolohij Un-tu “Ukraina”, 2013, 2, 102–107.

3. Luk'ianova, L. B. (2009). Tekhnolohiia orhanizatsii proektnoi dial'nosti. *Imidzh suchasnoho pedahoha*, 10, 16–22.

4. Potarchuk, O. I. (2019). Osoblyvosti proektnoi dial'nosti studentiv v navchal'nomu protsesi zakladiv vyschoi osvity. *Molod' i rynek*, 2, 59–63.

5. Solodiuk, N. V. (2013). Formuvannia proektnoi dial'nosti studentiv. *Visnyk Luhans'koho national'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedahohichni nauky*, 13 (4), 210–215.

Стаття: надійшла до редколегії 30.03.2025

доопрацьована 16.04.2025

прийнята до друку 22.04.2025

**CONTENT AND STRUCTURAL COMPONENTS
OF PROJECT IMPLEMENTATION****Volodymyra Fedyna-Darmokhval***Ivan Franko National University of Lviv,
Tuhan-Baranovskoho Str., 7, Lviv, Ukraine, UA-79005
volodymyra.fedyna-darmokhval@lnu.edu.ua*

The article is devoted to the analysis and definition of the principles of project management, the study of project management efficiency criteria, and the structural process of project design.

The organization of projects is a complex process that requires a clearly defined structure and content. The content and structural components of the project play a key role in its successful implementation, ensuring effective coordination of all stages and resources. They cover a set of measures necessary for planning, implementation and control of project activities.

The main components of project implementation are strategic planning, resource provision, risk management, monitoring and evaluation. Strategic planning involves determining goals, terms, methods and means of achieving results. Resource provision covers financial, material and technical, personnel and information resources necessary for the effective implementation of the project. The conceptual basis of the project is its concept, which includes substantiation of the problem, determination of expected results and selection of optimal implementation methods. Structural components, such as stages of implementation, distribution of tasks among participants, establishment of success indicators, form the logical structure of the project and ensure its effectiveness. In addition, an important component is the monitoring and evaluation system, which allows you to analyze the implementation of tasks, identify deviations and make timely adjustments.

The success and efficiency of design is ensured by the correct and consistent, organizationally planned work of the project manager and his entire team. The project method is one of the modern teaching methods, which refers to the methods of cooperative learning. It is the most productive, because it can implement several modern approaches at once: personally oriented, communicative and active.

Keywords: project planning, project management, resource provision, structural components, performance monitoring, goals, objectives.